

SPOROČILO KOMISIJE

O spremembi sporočil Komisije o smernicah Evropske unije za uporabo pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij, o smernicah o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020, o državni pomoči za filmsko produkcijo in produkcijo drugih avdiovizualnih del, o smernicah o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja ter o smernicah o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom

(2014/C 198/02)

I. UVOD

Eden glavnih ciljev posodobitve področja državne pomoči⁽¹⁾ je omogočiti Komisiji, da se osredotoči na primere, ki najbolj izkrivljajo konkurenco, pri tem pa državam članicam zagotovi večjo prožnost pri dodeljevanju manj izkrivljajoče pomoči. V tem okviru nova uredba o splošnih skupinskih izjemah⁽²⁾, ki ima širše področje uporabe, državam članicam omogoča, da dodeljujejo pomoč na podlagi vnaprej določenih meril, ne da bi jim bilo treba tovrstno pomoč priglašati Komisiji, s čimer lahko prihranijo čas, zmanjšajo upravno breme in spodbujajo modele pomoči, ki je dobro zasnovana ter ciljno usmerjena k prepoznanim pomanjkljivostim v delovanju trga in ciljem skupnega interesa, hkrati pa kar najmanj izkrivljajoča („dobra pomoč“). Kar zadeva dodelitev pomoči, je preglednost ključni element posodobitve.

Preglednost spodbuja odgovornost, državljanom pa omogoča boljšo informiranost o javnih politikah. Če so državljani bolje obveščeni, je dialog med njimi in državnimi uradniki kvalitetnejši in vodi k boljšim strateškim odločitvam. V zadnjih desetletjih so civilna družba in vlade po vsem svetu dosegle bistveno večjo preglednost tako na lokalni kot na nacionalni ravni. Še vedno pa obstaja potreba po večjem in tehtnejšem sodelovanju in odgovornosti, zlasti glede načina, kako se dodeljujejo javna sredstva.

Na področju državnih pomoči je preglednost še pomembnejša. Spodbuja namreč skladnost, zmanjšuje negotovosti in podjetjem omogoča, da preverijo, ali je bila njihovim konkurentom dodeljena zakonita pomoč. Spodbuja tudi vzpostavljanje enakih konkurenčnih pogojev v vseh državah članicah in za vsa podjetja na notranjem trgu, kar je še posebej pomembno v sedanjih gospodarskih razmerah. Nacionalnim in regionalnim organom olajšuje izvajanje pravil, saj večja seznanjenost s pomočjo, dodeljeno na raznih ravneh, zagotavlja boljši nadzor in spremljanje na nacionalni in lokalni ravni. Poleg tega pa boljša preglednost omogoča še zmanjšanje obsega obveznosti poročanja in z njim povezane upravne obremenitve.

Komisija sicer v svojih odločbah že objavlja imena prejemnikov priglašene individualne pomoči in višino pomoči⁽³⁾, vendar pa ne obstaja obveznost obveščanja javnosti o prejemnikih pomoči, dodeljene v okviru priglašeni shem ali shem, zajetih v skupinskih izjemah (ki predstavljajo skoraj 90 % vseh izdatkov za državno pomoč v Uniji⁽⁴⁾), z izjemo velikih zneskov regionalne pomoči in pomoči za raziskave in razvoj⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Sporočilo Evropske komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Posodobitev področja državnih pomoči EU, COM(2012) 209 z dne 8. maja 2012.

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

⁽³⁾ Sporočilo Komisije o poklicni skrivnosti v odločbah o državni pomoči (UL C 297, 9.12.2003, str. 6).

⁽⁴⁾ Glej http://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html.

⁽⁵⁾ Glej http://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/.

Nekatere države članice so pred kratkim vzpostavile spletne strani, na katerih razkrivajo podatke o dodelitvi pomoči⁽¹⁾, oziroma morajo javnosti zagotavljati informacije, na primer o vseh vrstah javne porabe, ali pa državljanom, če to zahtevajo, omogočiti dostop do informacij o javni porabi. Države članice prav tako razkrivajo vse informacije o izdatkih v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov⁽²⁾ in o zadevnih prejemnikih pomoči. Za pomoč, odobreno v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov, in da bi se izognili podvajanju pri zbiranju informacij, bi lahko spletne strani o državni pomoči, omenjene v tem sporočilu, pridobile ustrezne informacije iz istih sistemov poročanja, kot se uporabljajo za strukturne sklade.

Države članice že zbirajo informacije o vseh izdatkih za državno pomoč v okviru letnega poročanja v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 794/2004⁽³⁾. Te informacije⁽⁴⁾ se nato pošljejo Komisiji, ta pa jih objavi v statističnem pregledu državnih pomoči⁽⁵⁾ in na spletni strani Eurostata⁽⁶⁾.

Da bi države članice zagotovile preglednost, morajo kot pogoj za dodelitev pomoči v skladu z ustreznimi smernicami vzpostaviti izčrpne spletne strani o državni pomoči, in sicer na regionalni ali nacionalni ravni, na katerih objavljajo informacije v zvezi z ukrepi pomoči in njihovimi prejemniki. Po običajni praksi o objavi informacij⁽⁷⁾ se uporablja standardni obrazec, ki olajšuje objavljanje in iskanje informacij na internetu ter njihovo prenašanje. Zahteva po preglednosti velja na splošno za vse državne pomoči, razen za zneske, ki so nižji od 500 000 EUR.

Poleg tega se zaradi zagotavljanja davčne zaupnosti in varovanja poslovnih skrivnosti ne zahteva razkritja informacij o davčnih osnovah podjetij ali natančnem znesku njihovih davčnih olajšav. Ker pa davčna pomoč predstavlja selektivno odstopanje, daje selektivno prednost nekaterim podjetjem in torej predstavlja državno pomoč, je treba tudi za te primere ohraniti obveznost odgovornosti za porabo javnih sredstev in nadzora državnih pomoči. Zato se lahko informacije o zneskih pomoči, dodeljenih v okviru davčnih shem ali shem tveganega financiranja, navedejo v tranšah.

Da bi imele države članice, ki še nimajo mehanizmov za zagotavljanje preglednosti, dovolj časa, da take mehanizme vzpostavijo, je zagotovljeno prehodno obdobje dveh let. V ta namen se bodo obstoječi informacijski sistemi, ki se za poročanje o državni pomoči (sistem SARI⁽⁸⁾) že uporabljajo na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, nadalje razvijali, da bi se ustvarile razmere, v katerih bi države članice lahko podpirale zbiranje in obdelavo informacij za poznejšo objavo na svojih spletnih straneh. Poleg tega lahko države članice v skladu s pogoji iz člena 59 Uredbe (EU) št. 1303/2013 uporabljajo tehnično pomoč iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov.

Večja preglednost omogoča poenostavitev obveznosti poročanja. Kot prvi korak Komisija predlaga odpravo večine obstoječih obveznosti poročanja, določenih v smernicah o državni pomoči, revidiranih v okviru pobude za posodobitev področja državnih pomoči. Ko bodo države članice vzpostavile spletne strani, bo obveznost poročanja, kot jo določa Uredba (ES) 794/2004, nadalje poenostavljena, pri čemer pa bo preglednost zagotavljala enako raven informativnosti: to v praksi pomeni, da bodo za države članice, ki se bodo odločile za večjo preglednost (npr. tako da bodo določile nižji prag pomoči, za katere je treba objavljati informacije), preostale obveznosti poročanja postale nepotrebne; poleg tega bi bilo mogoče predvideti manj sistematične ukrepe spremljanja.

⁽¹⁾ Glej na primer spletišči Estonije <http://www.fin.ee/triigiabi> ali Češke (za R in R) <http://www.isvav.cz/index.jsp>

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

⁽³⁾ Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

⁽⁴⁾ Te informacije se pošljejo v strnjeni obliki za sheme in po posameznih prejemnikih za individualno pomoč.

⁽⁵⁾ Glej http://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html.

⁽⁶⁾ Glej na primer http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm_comp/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=comp_bex_sa_01

⁽⁷⁾ Glej na primer Direktivo 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L 345, 31.12.2003, str. 90) in Direktivo 2013/37/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o spremembi Direktive 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L 175, 27.6.2013, str. 1).

⁽⁸⁾ Interaktivno orodje za poročanje o državni pomoči (sistem SARI).

V okviru posodobitve področja državne pomoči, in da bi se izkrivljanje konkurence in trgovine še naprej omejevalo, lahko Komisija zahteva, da se nekatere sheme ocenjujejo. Ta pogoj bi se lahko uporabljal zlasti za nekatere sheme pomoči z velikim proračunom, kot so opredeljene v členu 1(2)(a) nove uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Take sheme bodo z uredbo izvzete za začetno obdobje šestih mesecev, ki pa ga bo Komisija lahko podaljšala po odobritvi načrta ocenjevanja, ki ga bo priglasila država članica. Po priglasitvi načrta ocenjevanja bo Komisija ocenila združljivost takšnih shem samo na podlagi načrta ocenjevanja.

II. SPREMEMBE SPOROČIL

II.1 **Obrazložitev sprememb**

Načelo preglednosti je že določeno v smernicah Komisije glede pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij⁽¹⁾, regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020⁽²⁾, državni pomoči za filmsko produkcijo in produkcijo drugih avdiovizualnih del⁽³⁾, državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja⁽⁴⁾ in državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom⁽⁵⁾.

Po javnih posvetovanjih o smernicah⁽⁶⁾⁽⁷⁾ in o uredbi o splošnih skupinskih izjemah⁽⁸⁾ bi bilo treba zahtevo o preglednosti s tem sporočilom prilagoditi, da bi se določbe o preglednosti v pregledanih smernicah za državno pomoč uskladile, tako da bi se zagotovila sorazmernost, preprečilo razkrivanje informacij, ki niso povezane z državno pomočjo, in bi se državam članicam zagotovila prehodna faza izvajanja.

Poleg tega in kot posledica uvedbe preglednosti se lahko s tem sporočilom poenostavi tudi zahteva iz Smernic o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020 o posredovanju informacij Komisiji glede vsake individualne pomoči, ki presega 3 milijone EUR.

Načelo ocenjevanja je že določeno v smernicah Komisije glede pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij, regionalno državno pomočjo za obdobje 2014–2020, državno pomočjo za spodbujanje naložb tveganega financiranja in državno pomočjo letališčem in letalskim prevoznikom.

Po sprejetju nove uredbe o splošnih skupinskih izjemah bi bilo treba določbo o ocenjevanju s tem sporočilom spremeniti, da bi se podrobno določilo, da bo Komisija, v primeru da je shema pomoči iz področja uporabe Uredbe izvzeta izključno na podlagi velikega proračuna (kot določa člen 1(2)(a) Uredbe) in izpolnjuje ostale pogoje za izvzetje, določene v Uredbi, združljivost take sheme ocenila zgolj na podlagi načrta ocenjevanja, ki ga priglasijo država članica. To se ne bi uporabljalo za spremembe takšnih shem, kot je opredeljeno v členu 1(2)(b) Uredbe, saj morajo te spremembe upoštevati rezultate ocenjevanja.

II.2 **Spremembe**

- (a) *Smernice Evropske unije o uporabi pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij, Smernice o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020, Sporočilo Komisije o državni pomoči za filmsko produkcijo in produkcijo drugih avdiovizualnih del, Smernice o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom*

⁽¹⁾ Sporočilo Komisije – Smernice Evropske unije za uporabo pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij (UL C 25, 26.1.2013, str. 1).

⁽²⁾ Sporočilo Komisije – Smernice o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020 (UL C 209, 23.7.2013, str. 1).

⁽³⁾ Sporočilo Komisije o državni pomoči za filmsko produkcijo in produkcijo drugih avdiovizualnih del (UL C 332, 15.11.2013, str. 1).

⁽⁴⁾ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja (UL C 19, 22.1.2014, str. 4).

⁽⁵⁾ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom (UL C 99, 4.4.2014, str. 3).

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_state_aid_rdi/index_en.html

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_state_aid_environment/index_sl.html

⁽⁸⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_consolidated_gber/index_en.html

S tem sporočilom se besedilo:

- prva dva stavka odstavka 78(j) na strani 20 Smernic Evropske unije o uporabi pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij,
- odstavek 141 na strani 24 Smernic o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020,
- odstavek 52(7) na strani 10 Sporočila Komisije o državni pomoči za filmsko produkcijo in produkcijo drugih avdiovizualnih del,
- odstavka 162 in 163 na strani 28 Smernic o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom,

nadomesti z naslednjim:

„Države članice zagotovijo objavo naslednjih informacij na izčrpnem spletnem mestu o državni pomoči na nacionalni ali regionalni ravni:

- celotnega besedila odobrene sheme pomoči ali sklepa o dodelitvi individualne pomoči in njegovih izvedbenih določb ali povezave do besedila,
- identitete organa, ki dodeljuje pomoč,
- identitete posameznih upravičencev, oblike in zneska pomoči, dodeljene posameznemu upravičencu, datuma dodelitve, vrste podjetja (MSP/veliko podjetje), regije, v kateri se nahaja upravičenec (na ravni NUTS II), in glavne gospodarske panoge, v kateri upravičenec izvaja svoje dejavnosti (na ravni skupine NACE) (*).

Ta zahteva se lahko opusti v zvezi z dodelitvijo individualne pomoči, nižje od 500 000 EUR. Za sheme v obliki davčnih ugodnosti se informacije o zneskih individualne pomoči (**) lahko podajo v naslednjih tranšah (v milijonih EUR): [0,5–1]; [1–2]; [2–5]; [5–10]; [10–30]; [30 in več].

Te informacije je treba objaviti po sprejetju sklepa o dodelitvi pomoči, jih hraniti najmanj 10 let in jih brez omejitev dati na voljo splošni javnosti (***). Državam članicam zgoraj navedenih informacij ni treba objaviti pred 1. julijem 2016 (****).

(*) Z izjemo poslovnih skrivnosti in drugih zaupnih podatkov v ustrezno utemeljenih primerih in s soglasjem Komisije (sporočilo Komisije o poklicni skrivnosti v odločbah o državni pomoči, C(2003) 4582 (UL C 297, 9.12.2003, str. 6)).

(**) Znesek, ki se objavi, je najvišja dovoljena davčna ugodnost, ne pa znesek, ki se vsako leto odšteje (v okviru davčne olajšave na primer se objavi najvišja dovoljena davčna olajšava, ne pa dejanski znesek, ki je lahko odvisen od obdavčljivih prihodkov in se vsako leto spreminja).

(***) Te informacije se objavijo v šestih mesecih od datuma dodelitve (oziroma v primeru pomoči v obliki davčne ugodnosti v enem letu od datuma davčne napovedi). V primeru nezakonite pomoči morajo države članice te informacije objaviti naknadno, in sicer najpozneje v šestih mesecih od datuma sklepa Komisije. Informacije morajo biti na voljo v formatu, ki omogoča iskanje, izpis in enostavno spletno objavo podatkov, na primer v formatu CSV ali XML.

(****) Objava informacij o pomoči, dodeljeni pred 1. julijem 2016, oziroma – v primeru davčne pomoči – objava pomoči, ki je zahtevana ali odobrena pred 1. julijem 2016, ni obvezna.“

Odstavek 193 na strani 33 Smernic o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020 se črta. Priloga VI na strani 45 se črta.

(b) *Smernice o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja*

Na strani 32 Smernic o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja (1)

(1) UL C 19, 22.1.2014, str. 4.

se v odstavku 166(v)

besedilo: „Taka zahteva se lahko opusti v zvezi z MSP, ki niso izvedla nobene komercialne prodaje na nobenem trgu ter za naložbe pod 200 000 EUR v podjetje, ki je končni upravičenec;“

glasi: „Taka zahteva se lahko opusti v zvezi z MSP, ki niso izvedla nobene komercialne prodaje na nobenem trgu ter za naložbe pod 500 000 EUR v podjetje, ki je končni upravičenec;“,

v odstavku 166(vi)

pa se besedilo: „znesek prejete davčne ugodnosti, če slednja presega 200 000 EUR. Takšen znesek se lahko zagotovi v tranšah v višini 2 milijonov EUR.“

glasi: „znesek prejete davčne ugodnosti, če slednja presega 500 000 EUR. Takšen znesek se lahko navede v tranšah (v milijonih EUR): [0,5–1]; [1–2]; [2–5]; [5–10]; [10–30]; [30 in več].“,

na koncu odstavka 166 pa se vstavi:

„Državam članicam zgoraj navedenih informacij ni treba predložiti pred 1. julijem 2016 (*).“

(*) Objava informacij o pomoči, dodeljeni pred 1. julijem 2016, oziroma – v primeru davčne pomoči – objava pomoči, ki je zahtevana ali odobrena pred 1. julijem 2016, ni obvezna.“

(c) *Smernice Evropske unije o uporabi pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij, Smernice o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020, Smernice o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom, Smernice o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja*

— na koncu odstavka 53 na strani 12 Smernic Evropske unije o uporabi pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij,

— na koncu odstavka 144 na strani 25 Smernic o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020,

— na koncu odstavka 167 na strani 29 Smernic o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom,

— na koncu odstavka 172 na strani 32 Smernic o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja,

se vstavi naslednje:

„V primeru shem pomoči, ki so iz področja uporabe uredbe o skupinskih izjemah izvzete izključno zaradi velikega proračuna, bo Komisija združljivost pomoči ocenila le na podlagi načrta ocenjevanja.“